

COPIII

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Cu ochii mari și limpezi — simbol de vremuri noi —
Vă oglindiți în seva străbunelor tulpini ;
În veac sorbind putere și cuget de eroi
Suiți spre curcubeie din aspre rădăcini.

Voi n-ați știut ce-l chină trecutul amar —
Cu uragan de săbii, și cazne și răscruci,
Nici vultul miniei, nici focul milenar
În răzvrătirii de coase și flinte de haiduci.

A fost un rug de jertfe, de voi necunoscut :
Trosnea sub vremi pădurea de vajnici muncitori,
Dar se-norda la luptă din tot ce l-a durut
Un neam purtându-și visul spre ani izbăvitori.

Se revărsau în fluier răsufletul arșiței,
Luceferi de nădejde în inimi de români ;
Așa cresc-u balade norodul Miorței,
Ce presimțea o lume cu filli lui stăpini...

Copli ai Păcii sînței, ai sînței bucurii
Ce-n slavă urcă țara, spre zări de sărbătoare.
E cucerii, seninul în suple geometrii,
Ca dorul de răzbate din munți de așteptare.

Livezile-nnoiri surd în orice loc
Și-n valuri curge hora de strașnice perechi ;
Se-acing în brîu de soare vlăstare cu noroc —
Trecute sînt durerea și geamătul străvechi.

Izbinzile de astăzi cer altele mai mari,
Și inimi luptătoare, și noi tăgăduiați :
E-ncrezătoare țara în micul ei stejar —
Împlinitori de gânduri și vise mai fierbinți !

MIHAI STĂNESCU

Foto : F. MICHITOVICI

DIN COMORILE ARTEI POPULARE

Obiecte de uz casnic din lemn.

MESERIA LUI DOMINIC

— Tu, Dominic, trebuie să știi că în ziua de azi, ca să câștigi bine, nu e îndeajuns să fii harnic. Trebuie să ai și o specialitate.

Și Dominic Vas întrebă :

— Să mă specializez ?

— Da, să ai, adică, o meserie pe care s-o știi bine și să ți-o îndeplinești cu pasiune.

— Eu sînt țaran : asta e meseria mea.

Dominic este un om chipeș, înalt și voinic, cu un pumn ca maiul, în stare să spargă piatra dintr-o singură lovitură. Nu-i meșter la vorbă și cînd îmi povestește cum a ajuns să-și însușească meseria pe care o îndeplinește azi, e ajutat cînd de nevastă-sa Berta, cînd de fetița sa Ana. În schimb, este unul dintre fruntașii cooperativei agricole de producție din comuna Sovata. Muncește cu spor la ferma de vaci de vreo șase ani, de la înființarea cooperativei. La început, n-a fost ușor. Vacile erau slabe și oamnenii nu știau cum să le îngrijească. Se obțineau lapte puțin și de aceea, unii dintre îngrijitori au dat bir cu fugiții. Dominic a înțeles că, într-adevăr, are nevoie să se specializeze. S-a străduit să învețe, a muncit cu mai mare avînt. Depănîndu-și amintirile, el mărturisește că în acei ani, seara, după o zi lun-

gă de trudă, se întorcea acasă, învăța pînă la miezul nopții, apoi se culca și adormea îndată. Uneori își mișca degetele în somn, visînd că mulge vacile și că pe piriul din fața fermei curge lapte în loc de apă. Soția lui, Berta, ne-a arătat și inelarele de la miini, acoperite cu bătăături. Și-au însușit, amîndoi, meseria de mulgători și muncesc cu pasiune. Fie iarnă grea și viscoloasă, fie primăvară ori toamnă cu ploii reci, Dominic și Berta se trezesc dimineața la ora patru și jumătate, se îmbracă în grabă și pornesc spre ferma de vaci (la 5 km. depărtare de casa lor) de unde se întorc abia seara tîrziu. Vara, Dominic se duce cu vacile în tabără și nu vine pe-acasă cu săptămînilor.

— Bine, dar asta nu e viață, au mormăit unii. Și meseria lui nu e meserie. Omul e om și...

Om este și Dominic. Și încă în toată puterea cuvîntului. Mi-a povestit cineva că i s-a oferit alt loc de muncă, unde banii pot fi câștigați mai ușor, dar el a răspuns :

— Nu mă duc. Eu am meseria mea și n-o pot schimba de pe o zi pe alta.

Spre deosebire de el, alții — din păcate chiar

tineri — umblă din sector în sector. Pe ei nu-i interesează în ce măsură contribuie la dezvoltarea averii obștești, acel izvor permanent de venituri continuu. Și, după cum se spune, își fură singuri căciula. Dominic muncește în credință, și filele din carnetul lui sînt pline cu zile-muncă. În 1966, el și soția au avut 1893 zile-muncă. Anul acesta, pînă la 15 august, aveau peste o mie... Amîndoi muncesc pentru dezvoltarea sectorului și în același timp muncesc pentru ei. Datorită lui Dominic, datorită Bertei și și a altor țărani cooperatori, sectorul zootehnic al cooperativei s-a întărit mult.

— Ceea ce este mai important, ne spune și inginerul agronom M. Covacs, e faptul că la noi sectorul zootehnic este rentabil. Din 63 000 zile-muncă cheltuite anual cu producția, sectorul zootehnic înghite numai 25 000 (în care intră și cultivarea și pregătirea furajelor). Veniturile aduse de acest sector trec de 60 la sută din totalul veniturilor cooperativei. Dominic Vas e mîndru că la aceasta a contribuit și capul și mînile lui. Și, cînd îi aduci aminte de specializare, zîmbește.

ȘERBAN NEDELICU

SOMNIFER PENTRU O RESPONSABILITATE „ONORIFICĂ”

Ascultând-o pe Letiția Bădău, directoarea căminului cultural din Scorei-Sibiu, aveam impresia că primește un ajutor substanțial din partea consiliului de conducere al căminului și că activitatea acestuia este dintre cele mai laudabile. Letiția Bădău nu făcea însă decât să camufleze o situație de fapt, pentru ca să nu-l supere pe oamenii cu care lucrează, subapreciindu-le în

acești fel puterea de a înțelege și de a trage concluziile dintr-o critică.

Această situație de cocoloșire a lipsurilor a servit drept un bun somnifer activității consiliului.

Format în octombrie 1966, consiliul s-a intrusit până acum de numai trei ori. Dar să trecem peste numărul ședințelor și să vedem ce probleme s-au discutat: la ședințele din februarie și din martie, mobilizarea artiștilor amatori în vederea concursului al VIII-lea, iar în mai activitatea duminicală. Fusesse programată o ședință a consiliului și în iulie, dar nu s-a ținut deoarece, după cum ni s-a spus, în sesiunea statului popular a fost analizată munca culturală. Foarte bine, dar care e legătura?

— Păi, tot s-au întâlnit cei din consiliu, ne „lămurește” directoarea căminului.

Sesiunea nu a făcut decât să analizeze viața culturală a satului și să-l traseze liniile directoare. Era deci necesar ca, intrându-se, consiliul să caute și să găsească cele mai bune mijloace pentru a face față sarcinilor care au decurs din sesiune.

Se pare că la Scorei există o greșită înțelegere a rolului pe care trebuie să-l joace consiliul de conducere al căminului. Nici măcar tovarășa Letiția Bădău nu știe care sînt și care ar fi normal să fie atribuțiile membrilor consiliului. Ni s-a spus că din 10 membri, vreo 7-8 se ocupă cu... mobilizarea oamenilor la activitatea culturală. Observând că această explicație nu ne

mulțumește, directoarea ne-a servit altă și mai teribilă. Președintele statului popular, ca membru în consiliul căminului, îi revine „sarcina” de a cînta muzică populară, președintelui cooperativei agricole de a cînta din fluier... Nu rîdeți, că nu este nici o glumă. Exact așa ni s-a spus. Și adevărul este că alte sarcini nu li s-au dat componentelor consiliului. Inspectorii comitetului raional pentru cultură și artă au trecut prin Scorei, au constatat, și-au manifestat nemulțumirea și au plecat fără a lua vreo măsură. Urmasa? Programe săptămînale stereotipe: film, citirea presei, recenzia unei cărți, film, conștință. Serile de calcul sau serile științifice au loc rareori. Activitatea artistică s'chiopătează. Corul a urcat pentru ultima dată treptele scenei în februarie, echipa de teatru în martie, iar cea de dansuri încă nu s-a format. Există trei soliști dansatori, dar nimănui nu i-a dat prin cap că aceștia ar putea constitui nucleul unei formații. Trei sînt, trei să rămîna.

Consiliul de conducere al căminului nu se preocupă de animarea vieții culturale. Sporadic, diferiți membri ai consiliului îi dau directoarei o mîină de ajutor. Nimic însă în mod organizat. Poate că ar fi cazul să se revadă componența consiliului, iar cei care trăiesc cu impresia că au doar o mistune onorifică să lase locul celor dornici să contribuie la înflorirea activității culturale în Scorei.

ANDREI CROITORU

Ne scriu corespondenții

De curînd, în satul Borlești, raionul Pitești, a fost inaugurată o sală de festivități cu o capacitate de 450 de locuri, înzestrată cu o cabină pentru proiecția filmelor și o scenă adecvată. Sala de festivități s-a construit prin valorificarea resurselor locale și cu contribuția sătenilor din localitate. În ziua inaugurării, noul lăcaș a găzduit o frumoasă manifestare la care și-au dat contribuția artiștii amatori din Merişani și Dobrogea.

GHEORGHE CRUCEANĂ

Biblioteca din Stoenest, raionul Caracal, desfășoară o activitate meritorie. Pînă în prezent, au fost înregistrați aici 591 de cititori, cu peste 4000 de volume citite. La bibliotecă se organizează manifestări apreciate de cititori. Recent, au avut loc o consfătuire pe tema Legume proaspete pe tot

RODESC POMII

Cine vrea să cunoscă istoria trumoaselor livezi din comuna Agrii, livezi ce împodobesc dealurile Osoiului, Boznei și Bercului, altădată pustii, trebuie să apeleze neapărat și la arhiva căminului cultural. Va găsi acolo printre documente și o „cronică” în cîntece și versuri a bătrînilor pe care le-au dus cooperatorii din această așezare de lingă Zalău, pentru a transforma circa 200 de hectare de pămînturi sterpe în livezi roditoare.

Un ciclu de programe de brigadă — am răsfoit vreo zece —, scrise de tînărul învățator Augustin Porumb, pasionat culegător de folclor de pe Valea Agriului și priceput organizator al vieții culturale din comună, oglindesc toată „istoria” acestor livezi, de la ideea de a sădi pomi pe colinele pleșure, pînă la primele roade pe care le-au cules sătenii. Și toată această inspirată „cronică” a fost adusă pe scenă în mai multe spectacole de artiști amatori din brigadă, sătenii care au sădit și îngrijit ei înșiși pomii din marea livadă a cooperativei.

Spectacolul Comoara de pe Bercu și Osoiul a cîntat bogățiile pe care aveau să le obțină cooperatorii din plantarea dealurilor sterpe cu pomi fructiferi, iar un altul a avut ca temă întreținerea livezii.

După spectacolul Infloresc pomii, cel intitulat Primul rod pe Bercu a sărbătorit abundența celui dintîi cules:

Și iar toi de tag
pomul nostru drag
ieri a înflorit
iar azi a rodit
și din rodul lui
vrerea omului
avem fiecare
viață-nfloritoare...

Recentul program Dulceața fructelor a încheiat suita spectacolelor avînd ca temă roadele muncii, valorificarea fructelor pe piețele de la noi și din alte țări.

Faima brigăzii artistice din Agrii a trecut hotarele raionului. Nu demult, la cele trei schimbări de experiență desfășurate în comuna Agrii, președinți și regizori, brigadieri și cooperatori din raion și din alte raioane au răsunat, cu o

pentru experiența agrijenilor în pomicultură, dar și pentru selecțiunile din programele de brigadă pe aceeași temă prezentate cu acel prilej într-un reușit spectacol.

Succesele brigăzii din Agrii se datoresc nu numai ancorării programelor ei în realitatea de zi cu zi, în reflectarea problemelor care-i trîmintă pe sătenii din localitate, ci și în grija pe care o acordă nivelului artistic al spectacolelor. Textele, ajunse în faza de definitivare, sînt totdeauna prezentate și discutate în fața unui colectiv din care fac parte învățătorii Pamfil Berar, dirijorul corului, Gherasim Bejan, responsabilul cu montajele literare, și alți intelectuali din comună. De asemenea, textul și regia spectacolului sînt discutate cu mem-

brii brigăzii și de cele mai multe ori interpreti ca Veronica Negrean, Ana Costinaș și alții sugerează învățătorului Augustin Porumb soluții interesante privitoare la text și regie.

Totuși, în textele amintite încă mai apar versuri slab realizate. Ele își au izvorul, pe de-o parte, într-o exigență mai scăzută față de unele detalii ale spectacolelor, iar pe de altă parte în tendința de a versifica cu orice preț fapte și realități pentru oglindirea cărorora ar fi mai potrivite alte modalități.

Creșterea exigenței față de toate amănunțele și aspectele textelor și spectacolelor ar ridica pe o treaptă și mai înaltă activitatea acestei formații valoroase.

I. RADU

Solista Lili Rotaru, din Găești, o talentată interpretă de muzică populară.

Foto: P. LĂZĂRESCU

timpul anului un montaj literar Ochii mamei și o seară literară Vitejii neamului.

CONSTANTIN GRECU

În comuna Făcăieni, raionul Fetești, se desfășoară o bogată activitate cultural-artistică, la care contribuie toate formațiile căminului cultural: corul de 120 persoane, echipa de dansuri, brigada artistică de agitație, echipa de teatru etc. Există și o activitate zilnică de club, unde oamenii au la dispoziție jocuri de șah, de remi și pot viziona programe la televizor.

CONSTANTIN FRÎNCU

În toate cele opt sate ale comunei Coțușca, raionul Săveni, ființează cîte un cămin cultural și cîte o bibliotecă sătească — cea comunală însumînd peste 5000 de volume. După cum se vede, o bază materială cuprinzătoare. Există tot aici și peste 60 de cadre didactice. Cu alte cuvinte, tot ce trebuie pentru o activitate cultural-artistică bogată. Din păcate, lucrurile nu stau așa. La cele opt lăcașuri de cultură nu se petrece în cursul săptămînii mai nimic. Cînd se va termina cu delăsarea și dezinteresul celor chemați să înviorzeze viața culturală a comunei?

V. TUREA

Fabrica de hîrtie

PETREȘTI

RAIONUL SEBEȘ REGIUNEA HUNEDOARA

produce

ȘI LIVREAZĂ PE ANUL 1967 PE BAZĂ DE CONTRACTE URMĂTOARELE:

- CAIETE DE 200 FILE CU MAPĂ P.V.C.
- REGISTRE DIFERITE
- CARNETE DIFERITE
- BLOCURI DIFERITE
- MAPE CU PLICURI
- MAPE DE BIROU
- TAMPOANE „PRACTICUS”
- HIRTIE CREPONATA
- AMBALAJE DE OUA
- COVOARE CAVOLEUM
- FEȚE DE MASA

A VENIT UN OM

LA DISPENSAR

Reportaj de V. TOSO

Scena se petrecea la un dispensar sătesc. Un om a venit și-a spus că s-a înțepat într-un cui.

— De ce te temi așa? — l-a întrebat doctorul.

— De tetanos, — a spus (și făcuse de altfel vaccinul înainte). L-a dezinfectat, — rana era o nimica toată — și omul a plecat liniștit acasă.

— Pentru cea mai mică înțepătură vin la dispensar, — constata doctorul mai târziu. De mult așteptam asta. Să învețe drumul la dispensar, să întrebe știința, să nu se mai teamă. Căvea spunea că dispensarul e într-un fel o instituție a culturii, că educația medicosanitară e o parte a culturii.

— Gradul de sănătate și igienă e o probă a civilizației — spunea altcineva așezat în alt capăt de țară, dar completându-l pe primul totuși.

Un medic de țară al cărui nume a devenit simbol, un om chinat fiindcă era un iluminat și un generos, ne-a lăsat o carte plină de reflecții amare:

„...În cătunul M. e o țărăncă care face pe doctoarea. La ea vin tot felul de bolnavi... La ea vin prefectul și doi deputați țărani care au nevoie să fie trași de riază...

...Am fost chemat să văd un copil bolnav. L-am văzut și i-am dat și medicamente. A doua zi m-am dus să-l văd iar. Medicamentele erau pe masă neatînse, iar copilul zăcea oblojit în baligă.” (George Ūlieru — „Însemnările unui medic de plasă”).

N.A. Se spune că mulți dintre doctorii țineri trăind în miezul realității de azi socot cartea de domeniul lăchăpărit. Dar de la cartea aceasta, document trist și adevărat, se poate măsura tot ce-a cucerit satul românesc de azi în ecrotirea sănătății.

A venit la dispensar un om să-și caute un betșug. Ce-i oare nou în întâmplarea aceasta atât de obișnuită? Clădirea dispensarului a fost ridicată prin contribuție obștească. Unii au cărat cu mâinile lor var și nisip, au pus cărămizile una peste alta. Dispensarul clădit de săteni se află în Țintea dar și în zeci și zeci de locuri. Săteanul care îi păsește pragul simte că intră oarecum în casa lui.

— De ce vin sătenii cu încredere să vă ceară ajutorul? — l-am întrebat pe doctorul Boris Dunăreanu din circumscripția medicală Istria-Dobrogea. Iată răspunsul:

— Medicul din alt veac colinda cimpia și aduna buruieni tămăduitoare. Pentru întreaga lui știință n-avea nici unu din medicamentele și instrumentarul de care dispunem azi. E prima înlesnire acordată bolnavului. A doua e felul în care e tratat. El nu dă la dispensar peste un practician care aplică miste remedii învățate pe de rost, ci peste un prieten. Din tot ce-a născocit natura, mașina omenească e cea mai complexă. Vine omul la tine, îl consuli dar te gindești totodată cum trăiește, cum muncește, ce deprinderi are, într-un cuvânt cauți să ști condiția lui umană. Dintre toate profesiile cea de medic este, cred, cea mai străbătută de umanism. Înalta pricepere și atașamentul față de bolnav trebuie să se întâlnească în ființa doctorului. Consider la fel de neîolositor colectivității un doctor nepricteput fie el și devotat ca și pe cel savant dar nepăsător la suferința omului.

Am fiut să facem loc în anchetele de față profesiei de crediață a medicului de tip nou. Dar bolnavul? Mentalitatea și atitudinea lui nu contribuie oare la desfășurarea operei de asistență?

Pe sălile Policlinicii nr. 1 din Ploiești sînt mulți bolnavi de la sate. Exceptînd cazurile de urgență ne întrebăm de ce au străbătut cei mai mulți dintre ei depărtări de kilometri aglomerînd sălile policlinicii? Pe Panțu Sevesta din Răzvad o doare capul.

— La doctorul din sat ai fost?

— Nu — spune de parcă atunci ar fi aflat că se află în sat un dispensar dotat cu de toate. Elena Pirva din Boldești a venit cu copilul de 10 ani. E zburdalnic și fuge mereu de lângă ea.

— Dumneata ești bolnava?

— Nu, copilul (1?).

— Ce are?

— Nu vedeți, nu crește. Medicul din sat i-a spus tot ce trebuie pentru astfel de cazuri: hrană bună și dată la timp, vitaminizare, mișcare în aer liber. Dar ea, ignorînd știința acestuia, a venit la oraș.

Adecea sînt purtate pe drumuri, în mod inutil, mașinile „salvării”. Există prostul obicei ca speriat de un caz pe

știință, mașinile stației de salvare fac mai bine de o treime din rulajul lor lunar de pomană — spune doctorul Nicolae Bejan. Stația de salvare din Ploiești costă statul 130 000 de lei lunar. Din ei 40 000 se duc în viață din cauza celor care nu știu să folosească dreptul de urgență la care au toți acces. Drept care cazuri cu adevărat grave rămîn uneori nerezolvate și adesea nu fără consecințe tragice. Spunem asta în așteptarea că o s-o audă și cei cu musca pe căciulă.

Sănătatea publică este o cauză a obștei întregi. La Brănești ea formează obiectul unei sesiuni a statului popular. 46 de deputați și tot aparatul medical și mediu invitați la sesiune dezbat problemele de sănătate și igienă. Se scoate în evidență faptul că s-a înființat o cameră de gardă cu serviciul și în noapte, neconținut, unde s-au făcut

Suplimentar se aplică vitaminizarea viitoarelor mame. Teul suprem și nobil este obținerea unei generații viguroase.

Dispensarul din Bărcănești-Ploiești are în grija sa locuitorii din trei sate. Deține una din cele mai mari clădiri. În jurul ei este o întinsă zonă de verdeață, din păcate neîmprejmuită. Ne gindeam că le-ar prinde bine mamelor aflate la maternitate dacă ar putea face aici mișcare. Dar pe acest întreg spațiu au năvălit toate orăzările satului. E ca în arca lui Noe. Nu lipsește nici o specie. (Rațele au băltoaca chiar în ușa dispensarului). Am început cu astfel de descriere pentru a aminti de îndatorirea de a se crea bolnavului un cadru potrivit stării sale sufletești. I-am găsit însă pe toți iritați în sala de așteptare. Neorînduiala din jurul lor, semnele neglijenței și proastei gospodării, acționează pe ascuns dar sigur asupra nervilor.

O intervenție
la timp
a aviației
sanitare

care nici nu l-a înfățișat doctorului din sat omul să dea buza la statul popular și să ceară la oraș salvarea. Un telefon de la Păulești, venit peste capul medicului, anunță că un cetățean are stare febrilă. Șoferul alege să ia spume și cînd ajunge acolo îl găsește pe respectivul în pat, beat. Uneori felceri sau asistenți medicali fără pricepera necesară creează, de asemenea, astfel de situații. Un bătrîn din Cornești cu reumatism cronic, caz de nespitalizat, e trimis, cale de 70 km, — la oraș desigur — și de aici, cum e și de așteptat, e trimis înapoi pentru tratament ambulatoriu.

Sora Maria Pascu de la Puchenii Mari cheamă salvarea pentru un caz de atac de cord. Mașina vine în grabă mare și acolo doctorul constată că bolnava Niculina Codrea s-a certat cu bărbatul și a făcut o criză de isterie.

Ar trebui să vedeți chipul doctorului care însoțește salvarea în clipa în care constată că a fost trîntit plină aici, cu brancarde cu tot, de o alarmă falsă.

— Socotind și farsele, care se pun la cale de către o categorie de incon-

18 776 de tratamente. Aminteam mai devreme de poziția cetățeanului față de problemele sănătății și aici la Brănești ea ne apare ca una din temele educației civice. Iată ce spune Simion Toma, președintele statului popular:

— Cum poate fi sănătos un sat unde oamenii nu respectă regulile de igienă în casă, în curte, pe uliță? I-am învățat să-și curețe și să-și acopere toate flăcările; cînd își fac case au indicații pe planul de construcție privitor la așezarea și distanța fîntinilor față de hazinele, cocini etc. Curățenia ogrăzii și a satului e un lucru care ține de sănătate dar și de o elementară bunăcuviință...

În adunare s-a făcut auzită cererea oamenilor de a fi sancționați cu amendă Stăiu Grigore din cartierul Băjinari, Ion Sulea și Pavel Velicu ale căror curți sînt adevărate gropi de gunoi, focare de muște și microbi și pentru vecini. E bine că satul nu tolerează necurătenia, că o asanează și o pedepsește. Harnicul șef al circumscripției, Mihail Rigan, expune lecții de educație igienico-sanitară prin stația de radiodifuziune. (Nu și la căminul cultural unde nu e solicitat și nici îndemnat s-o facă).

La Brănești, unde e un liceu teoretic, un liceu agricol, un grup școlar silvic și două școli generale, un doctor se ocupă exclusiv de sănătatea copiilor. De la doctorul pediatru Silvia Segal aflăm că au fost în raza circumscripției, la începutul anului, 58 de cazuri de distrofie (creștere anevoioasă) și că sînt acum 34. Un tabel aflat chiar pe perete urmărește atent saltul în greutate și înălțime de la vîrsta de o lună la 16 ani. Chiar acolo, în dispensar, li se dădeau mamelor sfaturi: „Să nu mai dați copilului sub un an mîncare gătită; respectați rațiile, orele de somn”.

Li se recomandă masiv în alimentație, gravidelor în ultimele luni ca și lăuzele, laptele praf, zahărul, grișul, orezul.

— Aveți suficient spațiu pentru a amenaja circuite separate pentru adulți și pentru copii? Fiindcă au fiecare afecțiuni specifice și nu-l sănătos să stea claie peste grămadă.

— Eu mă ocup de consulturi propriu-zis, spune doctorița Rodica Oancea. Restul e treabă de organizare.

— Dar poate să-i fie indiferentă doctorului condiția în care dă consultații? — l-am întrebat pe doctorul Ion Pănescu, șeful secției regionale de sănătate și prevederi sociale.

— Unii își limitează atribuțiile la stricta exercitare a profesiei. Menirea doctorului este însă foarte cuprinzătoare și în ea intră și obligația de a cunoaște psihologia omului din fața sa. Cine nu face așa, greșește.

Am angaja la responsabilitate, în cazul Bărcăneștilor, pe șefa circumscripției dr. Elena Dima, (aflată în concediu la data anchetei) — dar și comitetul executiv al statului popular comunal care ori nu vede situația, ori o vede și o consideră normală. Ce-ar fi să se ducă într-o călătorie de „studiu” la Țintea sau Comarnic să constate acolo la ce distanță se află dinșii de o ualitate model?

A venit un om la dispensar... Dispensarul poate fi cel din Dragalina, sau din Istria, sau din Răchitoasa. L-am văzut în fiecare loc pe doctor ascultînd păsul, punînd întrebări, punînd omul la aparate, scriînd rețete și dîndu-i la nevoie medicamente. El își îndeplinea astfel corect îndatorirea profesională. A doua zi și în cele următoare și-a vizitat bolnavul acasă, i-a cercetat condiția de mediu, starea de sănătate a familiei, le-a făcut recomandări. Așa a procedat întreg drumul de înapoiere pînă la dispensar.

Cu aceasta doctorul își îndeplinea misiunea socială.

ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT face cunoscut cetățenilor că asigură facultativ vitele cornute mari, cabalinele, porcinele și ovinele, acordînd despăgubiri în cazurile de:

- pierire în urma bolilor, epizotiiilor și accidentelor;
- sacrificare pe baza dispozițiilor organelor competente;
- scutere din gospodărie — în baza ordinului organelor veterinare

— a animalelor bolnave de unele boli infecțioase.

Pentru informații suplimentare și încheierea de asigurări, adresați-vă agenților de asigurare, responsabililor cu munca ADAS sau direct în directoratele ADAS.

MIHAIL

KOGĂLNICEANU

Pușini oameni din veacul trecut se pot măsura cu Mihail Kogălniceanu. Doar Bălcescu și Avram Iancu, dacă l-au întrecut în ceea ce privește îndrăzneala revoluționară, dragostea pentru popor și focolul iubirii de țară.

Mihail Kogălniceanu a muncit să devină un fiu folositor patriei, să ajungă un cărturar cu cea mai aleasă pregătire și să se afirme ca un om politic frământat de marea grijă a înălțării patriei sale. Am putea spune că trei sferturi de veac n-a fost problemă și activitate obștească, în care să nu intervină creator și binefăcător și Kogălniceanu. Minte larg cuprinzătoare, bogată în idei, temperament harnic și întreprinzător, talent de scriitor și de organizator, mare orator, chiar dintre cei mai mari oratori pe care i-a avut poporul român în veacul al XIX-lea, pasionat istoric, unul din cei mai democrați și mai curajoși bărbați politici ai aceluși secol, Mihail Kogălniceanu se rînduiește în fruntea făuritorilor României moderne. Dar mai cu seamă numele lui strălucește pe templele a patru mari înfăptuiri: pregătirea ideologică și politică a revoluției de la 1848 din țările române, unirea principatelor din 1859, proclamarea independenței țării din 1867 și proclamarea independenței din 1877. Aceste patru mari evenimente din istoria noastră nu se pot pricepe fără munca, devotamentul, gândirea și cetezanța lui. Și spunem așa, nu numai pentru că s-a dedicat cu pasiune acestor mari înfăptuiri, ci și pentru că le-a prevăzut și le-a

pregătit cu grijă, cu mîre, cu entuziasm. De pînă în 1848, cînd era foarte pușin patru publicații și generală și de literatură de a răspîndi idei noi, a cultivat poporul, de a patriotic și a dezvoltat, știința națională a românilor, spîriat nici cenzura de Sturdza ori a stăpînitorilor vreme, nici închisoarea. A găsit și a conlucrat cu de inimoși, de pricepuș și dînsul: N. Bălcescu, V. Alecsandri și Ion Gh. gri și Al. Cuza. La reforma reau la luși, poftea s telectualii români de pînă, cî, în aceste reviste, rîvisul din „Hora Unii”, „mîna cu mîna”, cu cel ce ani înainte ca Milcoțat dintr-o sorbire”, și tezeci de ani înainte smuls hotarul de pe Capiron în trupul și în a poporului român.

Kogălniceanu, încă dîmărit ca prin literatură, măriri istorice, pe spațiu, prefac năravurile, să i mea o nouă viață, na încredințat că simburile naționale și albedele lare; era convins că ajunge la adevărata

MAMA

Prin spatele casel părintești curge o giră
Și apele girlei se varsă în riu
Și apele rîului în alte riuri
Și alte riuri în alte mîni...
Despre mări se-nvață numai în cărți
Și-am vrut să trec mările.
Mama mi-a furat hainele la scaldat,
Mi-a lăsat numai inima
Să fiu cît mai simplu la noi în sat.
Acolo merg uneori vara,
Mă așez pe malul girlei din spatele casel
Și citesc Amintiri din copilărie
Pînă mă depărtez prin felurite ape...
Mama nu mă găsește și plînge,
Plînge cu hainlele mele în mîni
Și hainele nici nu o încap
Să se ascundă în ele
Și să mă caute-n lux...

ION MURGEANU

OALĂ DE LA MOȘI

Care meșter neștiut,
Învățat din moși-strămoși,
Te-au gîndit și te-a lăcut,
Oală mică, de la Moși?

Zmalțul crud, l-ai prins pe poale
Și te-ncercuie un riu
De la mijloc mai la vale.

Parcă flori de mușetel,
Te-au stropit în două locuri
Sub un vișin mititel,
Cîte crengi, alitea focuri.

Forma ta de lut roșit,
Modelat cu simplă artă,
Se aseamănă leit
Cu o inimă cu toartă.

Imi dau meșteri-anonimil
Scumpă lecție, prin veac:
Să-mi arăt și eu mulțimii
Inima, prin tot ce fac.

STELIAN FILIP

TÎRGURILE

Bilciurile sau țîrgurile, străvechi piețe comerciale și „prilej de veselă petrecere”, cum le definește un dicționar, sînt acum în plină destășurare și în Cîmpia Dunării. Ele au contribuit dintotdeauna atât la lărgirea schimbului de mărfuri, cît și la păstrarea unor tradiții populare. Alături de produsele oferite spre vînzare de neguțători, meșteșugari și creatori de artă populară, au răsunit adesea fluierul, cavaliul, cimpoiul și scripca, strunite de înșiși făurarii lor, s-au încins hore și sirbe, iar țîrgul s-a transformat jocului în festival spontan al ciîntului, jocului și țîrgului popular. Poporul nostru iubește aceste țîrguri, organizate la epoci fixe ale anului dar eșalonat, încît locuitorii zonei respective să poată participa la fiecare dintre ele.

Cu prilejul împlinirii a 450 de ani de la zidirea mănăstirii Curtea de Argeș, am vizitat și țîrgul organizat anual în acel oraș. Unitățile comerciale de stat și cooperatiste erau prezente cu tot felul de mărfuri expuse în boxe unde vînzarea mergea ca pe roate. Nu lipsa nica tradiționalul parc de distracții, cu bărci, lanțuri, țîrg sportiv și circuri. Poate că ați ar fi fost suficient ca lumea să fie mulțumită. Organele regionale s-au gîndit însă la mai mult. A fost amenajată o scenă pe care au evoluat cele mai valoroase formații artistice din partea locului — taraful casei raionale de cultură și cel al cîmînului din Retevoiești, dansorii din Arel și Birseștii de Sus, soliștii vocali și instrumentiști etc. Spectacolul a asigurat țîrgului un plus de strălucire.

Deunăzi, păstrînd încă vie amintirea prosperului și veselului țîrg argeșean, am vizitat tradiționalul bilci din Turnu-Măgurele, care și-a avut temeiul, adică virful, la 29 august. Deziluzie! Bilciul întreg parea o parașină. Tarabele unităților comerciale, un fel de cotețe din carton, murdare și strimbe, ca și cele două „restaurante”, îți făceau impresia că sînt gata să se prăbușească. De fapt, ce oferea spre vînzare O.C.L.-ul și cooperatița de consum?

La taraba cu jucării, o stropitoare de plastic și cîteva gălețușe. La textile, niște imprimeuri mohorîte, pușine la număr, de care nu se apropia nimeni. Iată toată marfa expusă de O.C.L. După o scurtă privire asupra acestui sortiment, cumpărătorul făcea la stînga împrejur și trecea la cele două boxe ale cooperativei de consum din comuna Lița și Crîngul. Aci, mărfuri ceva mai multe, dar... greu vandabile. Gestionarii, aduși „cu mari sacrificii” din comunele lor, se plîngeau că depozitul întreprinderii comerciale interraionale Alexandria le-a dat pentru țîrg mărfuri dintre cele mai proaste, de o calitate mult inferioară celor aflate la magazinele din Turnu-Măgurele — practic care așteptau de neșted în trecut amintind de să-și vîndă în bilciuri tot gunoiul din dușene. De pildă, articolul basmale, foarte căutat de țărăni, era reprezen-

tat printr-un singur ex-

rebut în culori imbecile

pe gestionari cum me-

— Prost. Dever cît s-

Și în timpul ăsta, nu n-

acasă.

— De ce a trebuit s-

Lița și Crîngul?

— Fiindcă O.C.L.

n-are oameni. Așa ni-

aici în pagubă, noapte

ca să păzim ghimirlili-

Foșorul de la Muzeul Golești

pricepai până pînă scos cel a cultură nobil mare, de timentul ăra con- lu l-au i Mihai din acea ghiunul. tot așa trioți ca Bariț, che Ne- are apă- reze in- ni. Așa nplineau dădeau și preze- fost „se- în șap- oi să fi ot ca un tului și e, a ur- tru, prin suși, să n patrii ii. Era noastre le popu- nu pot e decît

prin cultivarea și dezvoltarea facultăților naționale și sporirea bunei stări mate-riale.

Kogălniceanu a avut curajul să deschidă primul curs de istorie națională la Academia Mihăileană din Iași, vorbind despre libertatea și unitatea românilor. Lecția lui de deschidere din 1843 este și azi vrednică de citire, prin marile adevăruri cuprinse, înțelegerea principiilor, prin căldura expunerii și prin ardoarea patriotică cu care a fost rostită.

În 1848, chiar dacă n-a fost în legi să participe la evenimentele revoluționare de acolo, s-a văzut totuși exilat, ca om primejdios pentru orînduirea boerescă și tirană a domnitorului Sturdza, care ocîrmuia Moldova atunci. Din exil, Kogălniceanu a scris **Dorințele partidei naționale** un adevărat program al luptei sociale, politice și naționale pentru libertate și unitate națională.

După 1848, împreună cu Alexandri, Cuza, Boerescu, Rosetti și mulți alți intelectuali, Kogălniceanu s-a dedicat problemei Unirii. A scris ziarul **unionist Steaua Dunării** și a dus o intensă propagandă în favoarea Unirii în țară și în străinătate. N-a preocupat nimic: nici sănătatea, nici avere. A înfruntat primejdiile și a ajutat ca poporul să biruie în 1859. Adică să-l aleagă pe Alexandru Ioan Cuza domn și la Iași și la București, și Unirea să fie astfel făcută, în pofida tuturor potrivnicilor din afară și dinlăuntru. Cu toate că strădaniile lui și ale

celorlalți oameni de inimă din acea vreme au jucat un rol mare în unirea din 1859, Kogălniceanu a fost cel dintîi care a recunoscut că această unire **naționea a făcut-o**. Pe Alexandru Ioan Cuza, Kogălniceanu îl vedea ca pe un om nou la legi nouă și-l ruga să fie bun și blînd cu poporul: **„Fii bun mai domii trecuți au fost nepăsători sau răi — cum a greșit el la cîiegerea din 1859.**

Car Kogălniceanu, mai mult decît oricare dintre oamenii de seamă ai vremii lui, a înțeles că Unirea nu-i deplină și nici femeinică, fără îmbunătățirea situației materiale a celor mulți, a țărănilor. Reluînd problema împroprietăririi țăranilor din programul revoluției din 1848, propus de Bălcescu, Kogălniceanu s-a dedicat, ca sfetaic de căpetenie al lui Alex. I. Cuza, legii agrare, adică legii de împroprietărire a țăranilor... Să ridicăm clasele de jos — spunea Kogălniceanu într-un discurs din Cameră — **să facem de egalitate și de dreptate, să ajungă a fi un adevăr; să le dăm o patrie. Și făcînd așa, vom reaprinde în inimile lor știința naționalității astăzi mai strînsă prin împilări seculare; și făcînd așa, atunci vom fi tari, vom putea merge cit mai departe; căci națiunea întregă va fi cu noi. Și tari și uniți, încă cu ochii noștri vom putea vedea pămîntul făgăduinței!**

Kogălniceanu, omul care a înțeles via-

ta și inima lui Moș Ion Roată, și-a adîncit faima în popor ca prim sfetnic al lui Cuza în alcătuirea legii agrare, a împroprietăririi țăranilor din 1864, lege cu caracter revoluționar, de mare însemnătate pentru țara noastră, și pentru dezvoltarea economică, și pentru cea politică și culturală. Kogălniceanu însă nu s-a mulțumit numai cu atît. Cit l-a cuprins sănătatea, a continuat lupta pentru cucerirea independenței din 1877. Este cel care a semnat, la Livezici, înțelegerea cu guvernul rus, de participare la război. Este cel care, ca ministru de externe, a rostit, la 9 mai 1877, proclamația de independență, atît de mult rîvnită de poporul nostru. A fost atunci Kogălniceanu, și în anii pe care i-a mai trăit, unul dintre acei înțelepți bărbați politici care știau că după revoluția din 1848, după unirea din 1859, după împroprietărire din 1864, după independența cucerită la Grivița, Rahova și Smirdan, urma unirea desăvîrșită, cînd și Transilvania să vină în brațele sale și Mume.

N-a trăit să vadă și această treaptă de vis, dar a făcut totul ca poporul s-o poată urca și să poată apoi zidi România de azi. De aceea, ne aducem aminte și privim spre Mihail Kogălniceanu ca spre o personalitate de cinste, de mare cinste, ca spre o făclie luminoasă de care poporul și țara noastră vor avea nevoie totdeauna.

DUMITRU ALMAȘ

TRADIȚIONALE, REFUGIU PENTRU PROSTUL GUST?

veritabil întreat ea. slab. ba nici i de la figurele Stăm pe jos le car-

ton, iar ziua ni se degradează marja în soare și în praf.

Atîrnate pe afor, alături de boxele O.C.L.-ului și ale cooperației de consum, violenta privirile niște împri-meuri oribile ale unor negustorași particulari. Pe un fond albastru închis, zburdau căprioare mov sau oranj, admirate de îndrăgostii asemănători castelanilor din vechile ilustrații dulcele și lacrimogene. Lîngă aceste mostre de prost gust, jos în praf, altcineva vindea

opinci de cauciuc și gumari, pe care autocisterna I.G.O. le stropea din cînd în cînd, năclîindu-le cu terci de colb.

Pe alte patru tarabe cu nimicuri, dispuse spre parcul cu distracții, neguțătorii de urit ofereau ceasuri de tinicheia vopsite în roz, ochelari cu rama galbenă și sticla mov, suveniruri laculate strident, fleacuri ce nu pot fi calificate altfel decît ca un atentat la bunul gust și care ar trebui să dispară

din tirgurile noastre. (La secția comercială a statului popular rațional ni s-a relatat că toți acești jalnici negustori umbla din țîrg în țîrg și că urmează să-și mute tarabele la Alexandria și Roșiori, pentru a „concura” mai departe mărfurile nevandabile ale întreprinderii comerciale interraționale!).

Desigur, organizațiile comerciale de stat și cooperațiile, cooperația meșteșugărească au astăzi tot ce le trebuie pentru a feri tirgurile de un declin, pentru a le transforma din ultime refugii ale lipsei de gust în piețe reprezentative ale comerțului socialist și ale artei noastre populare atît de bogate. Căci este de neconceput ca într-un țîrg de tradiție — alături de boxele bine provizionate cu mărfuri alimentare, produse de cofetărie și simigerie, mărfuri industriale de uz casnic, textile, galanterie, încălțăminte etc. — să nu găsești produse ale artei populare și artistice, în primul rînd tradiționala ceramică, obiecte de uz casnic sculptate în lemn, țesături, cusături sau împletituri. O expoziție cu vinzare sau cel puțin o tonetă nu trebuie să lipsească din nici un țîrg de toamnă. Tot așa, merită preluată și generalizată inițiativa argeșenilor de a programa formații artistice de amatori pe o scenă a țîrgului.

Cu dubla lor funcție de piață comercială și de prilej de bună voie, țîrgurile tradiționale așteaptă să li se asigure o haină corespunzătoare, printr-un plus de grijă și atenție din partea lorurilor în drept.

NICOLAE CULCEA

N. MIHĂESCU

ION MARIN IOVESCU: LACRIMI PE PÎINE

Cînd cu trei decenii în urmă, a apărut, în cenaclul lui Eugen Lovinescu, Ion Marin Iovescu a reușit să satisfacă exigențele criticului care i-a săfatăcămă Nuntă cu bucluc. Lovinescu, prezentînd această carte drept un fericit produs al spiritului folcloric, l-a numit pe Ion Marin Iovescu un „Creangă al Munteniei”.

Aprecierii lui Eugen Lovinescu a stîrnit mult interes în presa literară a vremii. Unii au apreciat fondul social al romanului, alții umorul și limba, elemente prin care romanul se deosebea de operele altor debutanți ai epocii. Criticul Pompiliu Constantinescu se referea la satul prezentat în roman, iar George Călinescu, consacîndu-i un loc deosebit, pentru un începător, în Istoria literaturii române, scoțea în relief savoarea lingvistică și caracterul folcloric al romanului.

Succesul obținut cu Nuntă cu bucluc l-a încurajat pe Ion Marin Iovescu și în anii următori a mai publicat romanele O daravă de proces și Oameni degeabe. Ultimul volum, intitulat Lacrimi pe pîine, cuprinde cinci povestiri oglîndind mizeria cruntă a satului de odinioară, în care dorința de mai bine a țăranului este îngemănată cu setea de răzbunare, de pedepsire a nedreptății.

Într-o limbă plină de farmec și simfîre, povestirile din volumul Lacrimi pe pîine înfățișează eroi care nu se pot uita ușor: Chivu Birlic, Oiața lui Zaharia Naderu, Stan Drăgoi, Tudor Beucă și alții, constituînd o frescă a vieții satului din trecut.

IORDACHE RĂDUCU

ANTARCTIDA

Din timpurile cele mai vechi, oamenii de știință credeau că în regiunea Polului Sud al Pământului există un mare continent care, după părerea lor, trebuia să țină echilibrul continentelor din emisfera nordică. Pentru descoperirea acestui continent s-au făcut numeroase expediții, unele dintre ele încheindu-se în mod tragic cu pierrea echipajelor.

Pământ la orizont

Pentru prima oară, în secolul al XIV-lea, câțiva corăbieri olandezi au zărit în apropierea continentului sudic un pământ cu creste înzăpezite, care nu era indicat pe nici o hartă. Mai târziu, au fost descoperite aici o serie de insule, fapt ce a determinat pe oamenii de știință din secolele trecute să se încredințeze că în jurul Polului Sud există într-adevăr un continent întins.

Englezii au organizat, în secolul al XVIII-lea, o expediție condusă de încercatul corăbier James Cook, cu scopul de a descoperi continentul sudic. În prima sa călătorie, acesta descoperă o serie de insule în Pacificul de Sud, identifică țărmurile Australiei răsăritene, cercetează Țara de Foc, dar ghețarii îl împiedică înaintarea spre latitudini mai mari. În cea de a doua expediție a sa, îndrăznețul navigator a trecut de trel ori Cercul polar de sud și se apropie până la 200 km de continentul antarctic. Acest vestit navigator a zărit în depărtare ghețurile Antarctidei și a făcut descoperiri importante în legătură cu cunoașterea ținuturilor din zona Polului Sud, dar el a fost de părere că acest continent sudic ori nu există, ori nu se poate ajunge la el din cauza ghețurilor, ceea ce a făcut ca o vreme să

se renunțe la încercările de a se descoperi acest continent. Mai târziu, numeroase expediții descoperă o serie de insule și mări din împrejurimile Antarctidei, aducând prețioase contribuții la cunoașterea acestor ținuturi învăluite de mister. Cei care reușesc să zărească pentru prima dată una din extremitățile continentului antarctic au fost navigatorii ruși Bellinghausen și Lazarev. Însă cea mai importantă expediție, sub raport științific, a fost cea organizată de Societatea belgiană de geografie condusă de Adrien de Gerlache, care pornește spre sud cu primul vas cu abur „Belgica”. La această expediție au participat și viitorul descoperitor al Polului Sud, Roald Amundsen, precum și ținărul naturalist român Emil Racoviță. Aceasta a fost prima expediție care și-a petrecut iarna în Antarctica. În timp de un an de zile el a rămas pe continentul de gheață, membrii expediției au descoperit numeroase insule și canale, una dintre aceste insule primind numele de Cobălcescu — fostul profesor de științe naturale al lui Racoviță.

Descoperirea Polului Sud se datorește norvegianului Roald Amundsen, care, navigând pe nava Fram, ajunge aici în ziua de 14 decembrie 1911. După 30 de zile, un alt mare explorator, englezul Scott reușește să ajungă și el la Polul Sud. Spre marea lui dezamăgire își dă seama, însă, că altul, înaintea sa, avu-se șansa să atingă extremitatea sudică a Pământului.

Întră în acțiune aviația

Primul zbor deasupra continentului de gheață a fost efectuat în 1929 de ofi-

țerul american Richard Byrd. Pentru prima dată se fac observații asupra razelor cosmice și asupra meteoritilor, se fac calcule seismice, măsurători ale gheții, cercetări oceanografice. Byrd a dat dovadă de mult curaj, sacrificiu și pasiune pentru obținerea datelor științifice cu privire la această lume puțin cunoscută.

Al șaselea continent

Antarctica este cel de-al șaselea continent al globului pământesc fiind situat în jurul Polului Sud, înconjurat de apele oceanelor: Pacific, Atlantic și Indian.

Antarctica se compune dintr-o zonă oceanică, cuprinsă aproximativ între paralela de 55° latitudine sudică și cercul polar, cunoscută sub numele de Subantarctica și continentul propriu-zis Antarctica, ce se întinde în jurul Polului Sud.

Continentalul Antarctica are o întindere mai mare decât Europa (14 107 000 km²) și este înconjurat de banchize și ghețari plutitori, rupți de pe uscat. Pe banchize se opresc, în zborul lor, stoluri mari de pescăruși sau se deplasează colonii imense de pinguini.

Clima continentului este aspră, iar vegetația arborescentă lipsește complet. Chiar plantele mai mici, cu flori, sunt rare; vegetația fiind formată din mușchi, licheni și alge. Aici gerurile sunt cumplite, temperaturile rămân sub 0° chiar în toiuul verii. Caracteristic pentru clima Antarctidei este presiunea atmosferică mare, care dă întregului continent regimul unui anticiclone permanent, ce explică furtunile violente și de lungă durată ce se produc. Vântul atinge aici, în mod obișnuit, viteza de 100 km pe oră, iar în unele situații extreme chiar 300 km pe oră. El doboară orice în calea lui. Camioanele grele cu șenile și chiar tractoarele sunt aruncate la mari distanțe dacă nu sunt bine înfundate în gheață. Cablurile metalice sunt destrămate și rupte, stâlpii de lemn sunt și ei ferăstruiți de la bază.

Bogațiile continentului de gheață

În Antarctica, viețuiesc: pescărușii, albatroșii, focole, pinguinii. Apa mărilor este foarte bogată în diferite specii de pești și de crustacee. Aici trăiesc și numeroase specii de balene, un exemplar încă puțin cunoscut fiind cașalotul — balena cu dinți — cu o lungime de 20 m. În aceste ape polare, cu ghețuri uriașe, se găsește și cel mai mare animal de pe pământ — balena albastră — care

atinge 33 m lungime și o greutate de 150 tone.

Antarctica este acoperită cu o întinsă mantie de gheață, depusă aici ca o masă continuă pe un fundament de stâncă care dă întregului continent aspectul unei cupole enorme. Această imensă calotă glaclară se formează datorită zăpezilor abundente care se suprapun și se presează an de an. Ninsorile abundente aduc într-un an circa 700 kg de zăpadă pe metru pătrat. Către centrul continentului însă, cantitatea de zăpadă scade treptat, atingând anual doar 50 kg de zăpadă pe metru pătrat. Această uriașă masă de gheață exercită o mare apăsare asupra continentului, greutatea ei calculându-se la 3 000 miliarde tone. Învelișul de gheață atinge o grosime maximă de 4 200 m., fiind mai redusă în dreptul înălțimilor stâncoase.

Cercetările efectuate au descoperit că misteriosul continent ascunde importante zăcăminte de metale neferoase (aur, argint, aramă, plumb) și cărbun în stratele sedimentare de deasupra. Prezența cărbunilor dovedește că în vremurile de demult acest continent era acoperit cu păduri întinse, lucru ce demonstrează că în acele vremuri exista aici un climat cald.

Importante cuceriri științifice

Pentru cunoașterea acestui continent s-au efectuat numeroase cercetări în cadrul celui de-al treilea An Geofizic Internațional (iulie 1957 — până în decembrie 1958), cercetări ce s-au prelungit în cadrul „Cooperării geofizice internaționale” până în 1959, fiind continuate și astăzi. La aceste cercetări au participat: Argentina, Australia, Belgia, Chile, Marea Britanie, Franța, Japonia, Norvegia, Noua Zeelandă, Republica Sud Africană, U.R.S.S., S.U.A. ș.a.

În cadrul acestei cooperări internaționale s-au obținut rezultate științifice extrem de valoroase.

Toți oamenii de știință care au participat la cercetările efectuate în Antarctica s-au reunit într-o conferință în care s-a semnat „Tratatul cu privire la Antarctica”. În cadrul acestuia s-a stabilit ca teritoriul continentului să fie folosit numai în scopuri pașnice. El nu trebuie să devină un obiect de dispută pe plan internațional.

Iată cum vastul continent de gheață începe să se dezmorească și să fie cunoscut din ce în ce mai mult.

MIHAELA POTÎRNICHE

Noutăți științifice și tehnice

Pentru salvarea dinților

Colaboratorii catedrei de stomatologie ai Institutului superior de medicină din Sofia au elaborat o metodă originală de impregnare a țesutului distrus al dintelui cu policarbonat dizolvat în cloroform. În acest scop, se folosesc succesiv soluții de policarbonat în concentrație de 0,5, 1 și 2 la sută, care pătrund adânc în țesuturile dintelui. Prin această nouă metodă de impregnare, țesuturile moi ale dinților nu se rup, iar țesuturile tari nu se colorează.

Automotor original

În Franța se experimentează în prezent un automotor, care, în ce privește aspectul său exterior, se deosebește puțin de automotoarele care circulă pe căile ferate. Deosebirea este însă fundamentală. Automotorul este înzestrat cu o turbină cu gaze de tipul celor folosite la avioanele moderne de mare viteză.

Automotorul a reușit să derolve o viteză de 230 km pe oră. Aceasta este

cea mai mare viteză realizată pe căile ferate ale Franței de materialele rulante cu motoare termice

30 de volume într-o cutie de chibrituri

Uzina chimică din Kazan (U.R.S.S.) va începe să producă anul acesta primii metri de peliculă marca „Mikrata-900”. Pe o suprafață puțin mai mare de un decimetru pătrat vor putea fi fotografiate cele 30 de volume ale marii enciclopedii sovietice ce cuprind 700—800 de pagini fiecare. Această fototecă va putea fi amplasată într-o cutie de chibrituri

Timbre fosforescente

Administrația poștelor din Italia a anunțat că va pune în curând în vânzare timbre poștale fosforescente, care vor permite accelerarea operațiilor de triere cu ajutorul mașinii electronice. Trierea va putea fi efectuată de acum înainte și în cursul nopții cu ochiul liber

FABRICA DE CEASORNICE ARAD, Str. MARAȘEȘTI Nr. 46, TELEFON 3793

produce și livrează un bogat sortiment de ceasuri deșteptătoare, ceasuri de perete și ceasuri de birou, în diferite varietăți, tipuri și culori
Nici un câștig fără ceasul deșteptător „Victoria” garantat de calitate superioară

SEBASTIAN HAN

un mare meșter argintar

Vizitatorii Brukenthalului, această perlă a culturii românești, aflată în orașul de pe malurile Căminului — Sibiu, își pot împărți greu timpul între numeroasele exponate de valoare mondială, adăpostite în sălile muzeului. Tocmai datorită acestui fapt, inițiativa organizării expoziției temporare „Din arta metalelor în Transilvania între secolele XIV—XVIII” s-a bucurat de aprecieri unanimе. Adunate localitățile, exponate valoroase au înălțat preocupările artistice ale unor „meșteri” în modelare și șlefuire, ale unor creatori de frumusețe. Printre aceștia, un nume s-a reliefat cu deosebire: Sebastian Han, cel mai important meșter argintar al barocului transilvănean, venit la Sibiu din Cehoslovacia pe la sfârșitul celui de al șaptelea deceniu al secolului XVI. Aici a găsit medii necesare unor creații remarcabile, realizate fie la cererea „mai marilor” orașului, fie din imboldul unor dorințe launtrice de a crea opere care să dăinuie în vremile viitoare.

În prezent, după cum afirmă

Anamaria Haldner, muzeograf principal, există un număr de circa 80 lucrări, atribuite cerii meșterului sibiuan, dintre care „Brukenthalul” păstrează 12. Menționăm dintre acestea, „Judecata lui Solomon”, lucrare de maturitate artistică a acestui adevărat poet al metalului, apoi excepționalele lăcătușii de evanghelie, candelere, potirele și alte podobe realizate la cererea lui Constantin Brăncoveanu. Nu se poate trece cu vederea nici minunata cupă din corn de rinocer, dublată în interior cu argint aurit. Impresionează întreaga varietate de tonuri, aspectul sugestiv al compoziției. Se spune că la acest corn, Sebastian Han a lucrat mai bine de trei ani, reușind continuu zeci de detalii, cizellând amănunțite de cea mai mică importanță.

Întreaga operă a artistului, devenit prin adopțiune sibiuan, trădează o muncă migăloasă, plină de răbdare și perseverență, o deosebită artă în alegerea și realizarea subiectelor.

AUREL CRIȘAN

ANECDOTA

— Temperatura dumneavoastră este de 39 ct. 9 — îi spuse doctorul unui sportiv bolnav.

Cu buzele arse, sportivul a întrebat:

— Dar ești este recordul mondial?

NOTĂ BOTEZUL

NOTĂ

Maria Cherecheș din comuna Dumbrăvița și Maria Ciolți din Satu-Nou vin la piața din Baia Mare ca să vândă smîntînă și lapte. Ca să-și îngroașe chimirul (obrazul nu contează!)

au pus făină în smîntînă și apă în lapte. Botezul nu se putea face însă fără nași. Nu l-au căutat dar și l-au găsit. Acum li s-a cam acrit. Și laptele și traiul.

La agențiile Loto-Pronosport, cooperative, tutungerii, magazine O.C.L. și vânzătorii volanși, pe întreg cuprinsul țării, amatorii de surprize pot să-și procure, achitînd suma de 6 lei sau 3 lei, lozuri în plic. Cu suma de 6 lei se pot procura lozuri din seriile speciale la care se pot câștiga autoturisme de diferite mărci și capacități — Renault 10 Major, Moskvici 408, Wartburg 312/1, Fiat 850, Wartburg Lux și Trabant 601 — precum și diferite obiecte ca: televizoare, aparate radio ș.a. Cu suma de 3 lei se pot procura lozuri din seriile obișnuite, la care se pot obține câștiguri în bani de cîte 20 000 lei, 10 000 lei, 5 000 lei, 2 000 lei, 1 000 lei, 500 lei, 200 lei, 100 lei ș.a. Autoturismele,

câștigurile în obiecte și câștigurile în bani se eliberează imediat la prezentarea lozului câștigător. Desigur, este o frumoasă surpriză ca achitînd suma de 6 lei să iei un loz în plic și desfăcîndu-l să poți câștiga „Autoturism Renault 10 Major” sau „Autoturism Wartburg Lux”.

De la începutul anului și pînă acum, un număr de 170 participanți — răspîndiți în întreaga țară — au avut surpriza să câștige autoturisme, în posesia cărora au intrat imediat, iar alți participanți au obținut câștiguri de cîte 20 000 lei și 10 000 lei. De altfel, la sediul Administrației de Stat Loto-Pronosport se prezintă zilnic participanți care își ridică premiile obținute la loz în plic.

Sfatul medicului

Cura de struguri

Printre fructele cele mai răspîndite și mai apreciate de consumatori se numără și strugurii. Pe lângă gustul plăcut și aroma deosebită, ei constituie o importantă sursă de calorii, zaharuri, vitamine, grăsimi, fier și alte săruri. Astfel, 1 kg de struguri conține: 17—18 la sută zaharuri, 1—2 la sută grăsimi, vitaminele A, B, B₂, C și P și furnizează 700 de calorii.

O cură de struguri, în sezon, se face timp de 20—30 de zile. La început se iau 200—300 gr. de struguri pe zi, repartizați în părți egale, dimineața, la prînz și seara, înaintea meselor respective. Interesul celui care face o cură de struguri este ca după 7—8 zile alimentația lui zilnică să fie compusă numai din aceste fructe. Și lucrul acesta se poate realiza, datorită senzației de saturare pe care o conferă strugurii.

Desigur că nu orice organism poate suporta o astfel de cură. Cura este contraindicată la bolnavii diabetici, cei cu ulcere gastrice și duodenale, precum și la persoanele cu colite. Pot face însă o cură de struguri bolnavii de rinichi, de ficat, precum și cei cu hipertensiune arterială moderată (cei a căror tensiune maximă nu depășește valoarea de 16—17 mm de mercur).

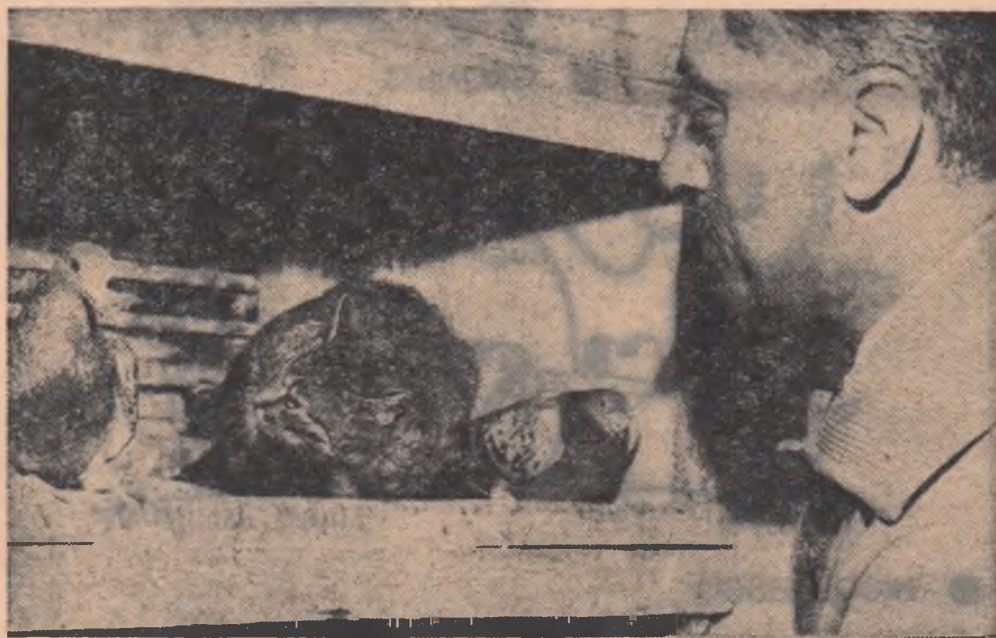
Conținutul bogat al strugurilor în substanțe folositoare organismului face ca ei să aibă efect favorabil și în tonificarea inimii, remineralizarea țesuturilor, dezintoxicarea corpului (ajutînd la eliminarea ureei și acidului uric).

Pentru cei care nu pot suporta de la început o cură de struguri fără o altă alimentație asociată, se indică consumarea a 1—2 felii de piine la fiecare masă și eventual consumarea de 200—300 gr brînză repartizată pe cele trei mese. În

rest este interzis orice fel de alt aliment.

Fiind la îndemîna oricui, avînd un bun efect medicamentos și alimentar și fiind ușor de suportat, cura de struguri poate fi făcută cu bune rezultate, cu condiția să se respecte întocmai indicațiile medicale.

Dr. GHEORGHE M. GHEORGHE

Un truc fotografic? — Nu. Deși pare de necrezut, ceea ce vedeți în fotografie e adevărat. Performanța aceasta a fost realizată de crescătorul de porumbei Andrei Z. Mihai din București, care, după strădăniile îndelungate, a reușit să-și învețe pisica să conviețuiască în bună înțelegere cu porumbeii.

CURIOSITĂȚI

Roșiile și... electricitatea

Un cultivator din Anglia este foarte mîndru de recolta sa. El a reușit să sporească producția de roșii și să obțină fructe mai mari și mai gustoase, tratînd plantele cu șocuri electrice. Tratamentele durează șase ore pe zi (respectiv trei ore dimineața și trei ore după-amiaza).

Cunoștințe de anatomie

Se pare că oamenii primului secol al erei noastre cunoșteau foarte bine anatomia. Recent, în apropiere de izvoarele Senei (în Franța), s-a descoperit o planșă anatomică din lemn sculptat,

pe care s-au putut distinge foarte clar o inimă un plămîn, o trahee, alături de care se profila zeita sănătății galilor, Sequana.

Correspondență în rimă

Sultanul Melik el Afdhat (1170—1225), care a condus destinele Egiptului, Siriei, Palestinei și Irakului, decreta legi și scria toată corespondența diplomatică în rimă.

Preferință ciudată

Unii țîn în casă cîini, alții pisici. Alții papagali ori alte păsări. Familia americană Labe, din o-

rașul Orlando, și-a spus ultimul cuvînt în acest domeniu. Preferatul casei lor este o șopîrlă mare.

O broască curioasă

O specie de broască rîioasă, care trăiește în Martinica, se urcă în copaci cu puii lipiți pe spatele ei.

Aroma numelui

Locuitorii Insulelor Hawai au, adesea, nume foarte romantice și chiar pompoase. Uneori, ele sînt compuse din cîteva cuvinte. Dar proprietarul hotelului din Honolulu se pare că a bătut toate recordurile. El a dat fiicei sale un nume, care, în traducere, înseamnă: „O mulțime de flori minunate care înfloresc în munți și cîmpiile Insulelor Hawai și parfumează aerul cu aroma lor”.

Rămăs ca și Perpessicius, ca și sculptorul Jalea, ciung sau ciolac, cum spun turcii, de pe urma războiului de la 1916—1918, așa cum a rămas fără un braț și Cervantes, în bătălia de la Lepante. — Gh. Brăescu (1871—1949) își făcuse, deși a început târziu să scrie, la vârsta de 47 de ani, un nume stimat în lumea literară și printre lectorii săi din ce în ce mai numeroși.

A scris și a publicat o piesă de teatru (Ministrul), patru romane și o serie de schițe vesele — mai mult amare — gen în care s-a remarcat între cele două războaie și care au făcut pe unii să-l compare fie cu I. L. Caragiale, fie cu Anton Cehov, alături cu francezul George Courteline.

Omul acesta pașnic, modest, discret, totdeauna serios, a fost un protestatar. În opera lui, tratate ca mai puțină incisivitate decât într-a lui Caragiale, se perindă, totuși, personajii pe care nu le iubea,

impotriva cărora avea săgeți de ironie, dacă nu un colcăit de ură. Mai ales impotriva celor de pe o treaptă socială mai ridicată.

Ca militar, a cunoscut o anumită ostilitate pretențioasă, superficială, îngimțată, venală, brutală, unealtă plecată a regimurilor vremii, a celor care au împușcat 11 000

grasă, în căutări de aventuri amoroase și jocuri de cărți, contrasta dureros cu straietele „răcămilor”, cu mizeria soldaților de rând, a bieților slăcați de jărani, veniți din beznă satelor să-și facă datoria către o țară care nu era a lor, ci a boierilor, a generalilor și a a-faceriștilor de tot soiul.

E meritul scriitorilor și zia-

Constantin Mille, Anton și Ion Bacalbașa, Traian Demetrescu, N. Beldiceanu, Alexandra Vlașă, D. Th. Neculaș și, în vremuri mai apropiate de noi, cu cel prea curind plecat din viață, Al. Sahla, — toți acești publiciști au combătut nedreptatea din vechea oștire, încadrată în toate celelalte nedreptăți făcute poporului de

lui Gh. Brăescu înălțându-se, ca într-o oglindă demascatoare, rările unei întregi societăți, nu numai ale acelei părți din societate, care era armata. Cronicar fidel al epocii sale, Gh. Brăescu a pus degetul pe rană, a lăptit adânc distorsiunile, fără să-și dea aere doctorale de reformist al societății. A scris simplu, cu umor, uneori cu duiosie, un dialog firesc, scâpător, autentic, a descris ticurile, costumul și peisagiul vremii, viața orașelor de provincie, a prins tipuri reale.

Partea omenească, înălțătoare a operei lui Gh. Brăescu este compasiunea pe care a arătat-o celor mici, oștenilor de rând, în contrast cu oprobriul, cu ridicolul pe care-l arunca asupra gradelor superioare, deformate de așa-zisa disciplină și de orgoliul cazon. Opera unui artist și a unui operant, lată mesajul lui Gh. Brăescu.

VICTOR EFTIMIU

Umorul lui GH. BRĂESCU

de jărani. (Comparată cu cea de azi, cu oastea poporului, în care soldatul nu mai este umilit, disprețuit, pus la corvezi și pedepse pentru nimic toată, armata de odinora nu apare ca una din formele înfrâștătoare ale administrației de atunci a statului). Super-eleganța locotenentilor în goană după o zestre

riștilor noștri din trecut care au protestat impotriva acelor abuzuri, fie cu vehemență în presa cotidiană, fie în articole satirice din revistele umoristice.

Începând cu Grigoriu, autorul unei patetice piese de teatru „Don Vagmîstru”, în care apărea cu biele ostaș persecutați, Cărăbuș, continuând cu

la oraș și de la țară. Șirul acestor luptători pentru dreptate l-a încheiat cu talent, cu mai multă aparentă obiectivitate decât toți, scriitorul, fost ofițer superior, maior, colonel, apoi general de rezervă — Gh. Brăescu.

El își cunoștea lumea descrisă, nu exagera, nu caricaturiza. Schițele umoristice ale

HAGI TUDOSE E SUPĂRAT!

Avocatul Vasile Ionescu-Termen privi mirat îmbrăcămintea bătrînului intrat în biroul său. Omul purta un fel de halat lung pînă la podea, lucrat dintr-o stofă groasă, iar pe cap o tichie asemănătoare cu un fes. Juristul se gîndi că vizitatorul este vreun actor de la teatrul din oraș, venit în pauză pentru o problemă urgentă, fără să-și mai schimbe costumul de scenă. După ce se așeză în fotoliul din fața biroului, bătrînul intră direct în problemă spunînd avocatului:

— Vreau să fac apel la serviciile dv. pentru a fi reabilitat...

— Dar cine te-a condamnat? se interesează profesional Ionescu-Termen.

— Toți care mă știu!

— Aveți dreptate, am uitat să mă prezint. Eu sînt Hagi Tudose, eroul lui Barbu Ștefănescu Delavrancea.

— Și pentru ce vrei să fii reabilitat?

— Pentru zgîrcenie! Gred că e mai bine să fii avar decît să risipești banii pe agregate de măcinat și amestecat furaje...

— Ce e cu agregatele?

— Nu vreau să vorbesc de toate, ci numai de cele aflate la C.A.P. Vulturești din raionul Negrești-Iași. Au costat cîteva zeci de mii de lei, ca să șadă.

— Doar nu-s cărușe, ca să meargă! zîmbi avocatul.

— Știu! Dar utilajele stau, adică nu funcționează.

— Și de unde cunoști ce trebuie să facă ele?

— Foarte simplu! La un teatru am stat în repertoriu lîngă o piesă a cărei acțiune se petrecea la țară și m-am documentat.

— Dar nu mi-ai spus de ce agregatele nu sînt folosite?

— Din lipsa energiei electrice! Comuna nu are așa ceva și totuși uniunea raională a trimis G.A.P.-ului utilajele... Spune-mi e drept sau nu?

— Iartă-mă, dragă Hagi Tudose, dar nu mă pot pronunța că pronunțările le dă tribunalul și nu avocatul! spuse Ionescu-Termen.

— Ah, unde ești Delavrancea? se lamentă bătrînul erou dramatic.

— În cărțile de limba română!

— Păcat că nu mai trăiește! oftă Hagi Tudose. Îl trimiteam la C.A.P. Hirjoaia din apropierea Hirăului să scrie o dramă în cîteva acte...

— Acte de imputații?

— De ce nu? Că s-au risipit acolo peste 600 000 de lei cu

instalația de alimentare cu apă a grajdurilor, ca pe urmă să se vadă că lipsește energia electrică necesară folosirii ei.

Ingrijitorii de la grajduri fac mușchi la mîini cădînd pentru vite apa cu căldările. Dacă greutatea o suportă ingrijitorii, cine suportă cei 600 000 de lei?

— Ce mă întrebi pe mine? făcu avocatul. Eu sînt apărător, nu sînt Uniunea regională a cooperativelor agricole de producție Iași!

— Dacă ești avocat, învață-mă cum să mă reabilitez moral. Că, după cum vezi, citeodată e mai bine să fii zgîrcit cu banii. Unde mai pui, că despre zgîrciți au scris atîția, în schimb, despre acești risipitori nu scrie nimeni...

— Ba a scris chiar și acum...

— Cine?

— Păi...

V. D. POPA

fără cuvinte

PALL

GRONSKI

NICOLAESCU

GLENCIU

CÎNTECE SATIRICE

Am o mindră ca și-o cruce
Și la lucru n-o pot duce,
Dimineața-i roua mare
Și se udă la picioare,
Peste zi se prea-nalțește
Și biata se înnegrește!
Cînd apune sfîntul soare
Stau țînțării s-o omoare!

Floriceică, floricea,
Dragă-mi ești și te-ș lua,
Dar mi-a spus vecina ta
Că te culci sara cu soare
Și te scoli în prînz mare
Și îți pare cu bănat
Ce devreme te-ai sculat.
Și iar floare, floricea,
Mîndră-mîndruleana mea,
De frumoasă, ești frumoasă,
Și-ai fi bună de mireasă,
Dar te strică și gurița,
Că îți umblă ca melița!

Toaree furcă și tu fus,
Eu mă duc la crîșmă-n sus;
Toaree furcă și tu drugă,
Eu mă duc la crîșmă-n fugă!

Cîte fete-s cu pieptare
Toate-s strîmbe de spinare,
Numai mîndrulița mea
E dreaptă ca secera!

Subțirică-i mîndra mea
De trei ori cît putina!

La casa cu șapte fete
Și fîntîna sub perete,
Cîinele pierde de sete!

Merge nora la fîntînă
Cu cămașa soacrii-n mînă,
Num'o dată-o moaie-n baltă
Na-ți-o, soacră, că-i spălată!
Și-o trîntește de-o răchită
Na-ți-o, soacră, că-i ghilită!
Dac-o spăl mai mult se rumpe
Și cămășile is scumpe!

Am o mîndră ca și-o floare
Doarme pînă-n prînzul mare,
Cînd îi pomenesc de furcă
Stinge lampa și se culcă.
Apoi lunea nu lucrează,
Marția ține sîrbătoare,
Miercurea-i de fată mare,
Joaia pentru dobitoace,
Vinerea că nu se toarce
Sîmbăta e de lăut,
Duminica de șezut.

Culese de prof.
GRAȚIAN JUCAN